

2017. AASTA ARUANNE: KOKKUVÕTE

<https://eiopa.europa.eu/>

Fotode autoriõigus:

kaanefoto: istockphoto/bowie15; lk 4 ja 6: EIOPA/Martin Joppen.

Print	ISBN 978-92-9473-084-8		doi:10.2854/331010	EI-AD-18-001-ET-C
PDF	ISBN 978-92-9473-076-3	ISSN 2529-5748	doi:10.2854/442861	EI-AD-18-001-ET-N

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2019

© EIOPA, 2019

Paljundamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale.

EIOPA autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali kasutamiseks ja taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse valdaja käest.

2017. AASTA ARUANNE: **KOKKUVÕTE**

SISUKORD

SISUKORD	2
SISSEJUHATUS	3
EESSÕNA	4
TEGEVDIREKTORI EESSÕNA	6
KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE	8
Tarbijakaitse	8
Järelevalvealane ühtsus ja siseturu toimimise parandamine	8
Finantsstabiilsus	9
ORGANISATSIOONISKEEM 2017	10

SISSEJUHATUS

Kindlustusel on ühiskonnas täita oluline roll. Hästi toimiv kindlustus vähendab riske ning aitab saavutada majanduskasvu ja finantsstabiilsust, tagades sel viisil suurema rahalise kindluse üldsuse jaoks. ELi kindlustussektori varad moodustavad ELi sisemajanduse koguproduktist (SKP) ligi kaks kolmandikku (2017. aastal 70%),¹ seega on tegemist finantssektori olulise osaga. Arvestades, et kohustised hõlmavad ühe kolmandiku Euroopa leibkondade varast, sõltub tarbijate tulevane sissetulek sellest, mis toimub kindlustussektoris. Samuti on olulise tähtsusega tööandjapensionid, et tagada eakamate inimeste kaitse vaesuse eest pensionipõlves. Kiirelt kasvavate pensionifondide vara moodustab ELi SKPst ligikaudu 24%² ning mõnes riigis veelgi rohkem, pakkudes finantsturgudele üha enam investeerimisvõimalusi.

EIOPA (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve) loodi 2011. aasta jaanuaris ELi finantssektori järelevalvestruktuuri reformide tulemusel. EIOPA on Euroopa Liidu sõltumatu organ, mille tegevuse eesmärk on anda nõu Euroopa Parlamendile, Euroopa Liidu Nõukogule ja Euroopa Komisjonile. Selle peamine ülesanne on toetada finantssüsteemi stabiilsust, tagada turgude ja finantstoodete läbipaistvus, kaitsta kindlustusvõtjaid ning pensioniskeemiga liitunud ja soodustatud isikuid.

Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve eesmärk on kaitsta üldisi huve, aidates lühikeses, keskpikas ja pikas perspektiivis tagada finantssüsteemi stabiilsus ning tõhusus ELi majanduse, kodanike ja ettevõtete heaks. Selle eesmärgi nimel arendatakse tugevat reguleerivat raamistikku ja sidusaid järelevalvetavasid, et kaitsta kindlustusvõtjate, tööandjapensioniskeemidega liitunud ja soodustatud isikute õigusi ning aidata suurendada üldsuse usaldust Euroopa Liidu kindlustus- ja tööandjapensionide sektori vastu.

EIOPA on üks kolmest Euroopa järelevalveasutusest, millel on oluline roll Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis, mis kujutab endast usaldatavusjärelevalve makro- ja mikro-tasandit ühendavat riiklike ja Euroopa järelevalveasutuste lõimitud võrgustikku, jättes igapäevase järelevalve riiklikule tasandile.

¹ Allikas: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>.

² Allikas: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>.

GABRIEL BERNARDINO
eesistuja

EESSÕNA

2017. aastal möödus finantskriisi algusest 10 aastat. EIOPA on alates oma loomisest 2011. aastal kaasa aidanud kindlustuse ja pensionide alase Euroopa ühtse eeskirjade kogumi väljatöötamisele nii usaldatavusnõuete kui ka äritegevuse valdkonnas. Uute Euroopa reguleerivate raamistike rakendamine on toonud EIOPA strateegilistes prioriteetides kaasa järkjärgulise ülemineku reguleerimiselt järelevalvele. Meie tegevuse keskmes oli 2017. aastal järelevalve ühtsuse tugevdamine, tarbijakaitse tõhustamine ja finantsstabiilsuse säilitamine.

Me jõudsime ühtse järelevalvekuultuuri loomise kohustust täites olulise tulemuseni, töötades koos riiklike järelevalveasutustega, et määrata kindlaks kvaliteetse ja tõhusa järelevalve põhitunnused, mis moodustaksid selle kultuuri aluse. Üleeuroopalise järelevalve lähenemisviisi väljatöötamine on olnud meie töö põhieesmärk alates asutamisest 2011. aastal ning me jätkame seda ka järgmistel aastatel, et toetada riiklikke järelevalvajaid kvaliteetse järelevalve suutlikkuse loomisel.

Euroopa ühtse turu kontekstis on järelevalve suures osas Euroopa tasandi teema, sest ühe riigi kindlustusandjad pakuvad teenust teises riigis, kasutades teenuste osutamise vabadust. 2017. aastal piiriülese äritegevuse järelevalves ilmnenud nõrkuste kõrvaldamiseks seadsime sisse riiklike järelevalveasutuste koostööd hõlbustavad platvormid, mis võimaldavad riskide õigeaegsemat tuvastamist ja hindamist. Need platvormid on näide lisaväärtusest, millega asutuse üleeuroopaline perspektiiv ja juhtimine täiendavad riikliku järelevalvet, aidates sel viisil kasvatada usaldust siseturu ja järelevalvesüsteemi üldise toimimise vastu.

Sellel aastal saavutasime ka olulise eesmärgi tarbijakaitse ühtse lähenemisviisi edendamisel, andes Euroopa Komisjonile nõu seoses kindlustustoodete turustamise direktiiviga, mis käsitleb selliseid teemasid nagu näiteks müügitavadest tulenev huvide konflikt ja kindlustustootete teabedokumendi tehnilised standardid.

Me lõpetasime 2017. aastal ühe aasta pikkusele rakendamiskogemusele tuginedes Solventsus II korra esimese läbivaatamise esimese osa, soovitades Euroopa Komisjonil lihtsustada solventsuskapitalinõude standardvalemi arvutamist. Finantsstabiilsuse alase töö raames avaldasime Euroopa institutsioonidele suunatud arvamuse, millega kutsume neid üles minimaalselt ühtlustama maksevõime taastamise ja kriisi lahendamise raamistikku kindlustussektoris, samuti tegema töandjapensionide sektori stressitesti kogu Euroopas.

Hea järelevalvaja on tulevikku vaatav, aktiivne ja ennetav. EIOPA jaoks tähendab see, et peame tähelepanelikult jälgima poliitilist ja majandusmaastikku ning vajaduse korral olema valmis tegutsema. Seetõttu pöörame erilist tähelepanu digitaliseerimise ja InsurTech'iga seotud teemadele, samuti jätkusuutlikule rahandusele. Jälgime samuti tähelepanelikult Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumise otsusega seotud küsimusi, et teenuste osutamine ja tarbijate vajaduste rahuldamine toimuks võimalikult väheste katkestustega.

Me jätkame Euroopa Komisjoni Euroopa finantsteenuste tegevuskava, sealhulgas kapitaliturgude liiduga seotud meetmete toetamist. Me ootame suure huviga üleeuroopalise isikupõhise pensionitoote edasiarendamist, mis võib pakkuda Euroopa kodanikele täiesti uut pensioniks säästmise raamistikku. Sellega seoses oleme valmis võtma uusi ülesandeid ning Euroopa järelevalveasutuste läbivaatamisega seotud kohustusi, mis võimaldaksid meil veelgi jõulisemalt keskenduda järelevalvealasele ühtsusele.

Me ei oleks suutnud täita oma kohustusi, kui me poleks teinud tihedat koostööd riiklike pädevate asutuste, Euroopa järelevalveasutuste, Euroopa institutsioonide ja muude sidusrühmadega. Ma tahaksin tänada neid kõiki, sealhulgas järelevalvenõukogu liikmetest kolleege ja haldusnõukogu liikmeid nende konstruktiivse osaluse ja toetuse eest eelmisel aastal.

Olime kümme aastat tagasi tunnistanud, missugust kahju võib nõrk reguleerimine teha majandusele ja inimeste eludele. Me vajame jätkusuutlike pikaajaliste investeeringute ja majanduskasvu saavutamiseks stabiilset ja tugevat kindlustus- ja pensionisektorit, kus asjakohaselt hinnatakse riske, kohaldatakse tugevaid riskijuhtimisstrateegiaid ning koheldakse õiglaselt kindlustusvõtjaid, liikmeid ja soodustatud isikuid. Meie ülesanne on kindlustada, et saaksime kvaliteetse ja sidusa järelevalve tagamise kaudu kogu Euroopa Liidus ühiselt kasu kriisijärgsetest regulatiivsetest reformidest. Me pühendume ka edaspidi selle eesmärgi täitmisele.

FAUSTO PARENTE
tegevdirektor

TEGEVDIREKTORI EESSÕNA

2017. aastal jätkas EIOPA kui organisatsioon oma vahendite tõhusat kasutamist, täites samal ajal oma volitusi kõrgel tasemel.

Hea teostus on hea ettevalmistuse tulemus ja EIOPA täitis, nagu eelmistel aastatel, oma ülesandeid väga põhjalikult kavandatud tööprogrammi alusel. EIOPA astus 2017. aastal samme oma kavandamise ja prioriseerimisega seotud tegevuse tugevdamiseks, sealhulgas muutuste juhtimise ja riskijuhtimise valdkonnas, pidades silmas pikemaajalist ülesannete ja vahendite planeerimist.

EIOPA jätkas samuti uue, 2016. aasta lõpus kasutusele võetud organisatsioonilise struktuuri kohendamist. Sellega seoses loodi järelevalvemenetluste osakond ning kontrolli- ja järelevalvealase ühtsuse osakond, mis kajastas paremini EIOPA töölaseid suundumusi ja suuremat rõhuasetust järelevalvega seotud ülesannetele.

Järelevalveülesannete arengust tulenevalt võttis EIOPA tähtsa kohustuse töötada välja pädevusraamistikud. Meie töötajate suutlikkuse arendamine jääb prioriteediks ja 2017. aasta veebruaris kehtestati EIOPA järelevalvealased pädevused. Pädevusraamistike loomine eri funktsioonide jaoks võimaldab EIOPA-l oma töötajaid paremini arendada, et rahuldada organisatsiooni kujunevaid vajadusi. EIOPA jätkab (muu hulgas juhtimispädevustega seotud) raamistike väljatöötamist eri töötajarühmade jaoks, pakkudes neile samas ka edaspidi täiendõppe ja arengu võimalusi.

Organisatsiooni tõhususe suurendamine jääb ka edaspidi EIOPA eesmärgiks. Võimaluse korral eelistab EIOPA oma lahenduste väljatöötamise asemel Euroopa Komisjoni ja muude ELi ametite kasutatavate süsteemide ja menetluste kohandamist. 2017. aastal tegi EIOPA ettevalmistusi riigihanke ja personalihaldusega seotud olemasolevate e-lahenduste kohandamiseks. Lisaks hakkas EIOPA kasutama komisjoni veebisaidi arendus- ja majutusteenust.

Töötajate tegevust tõhusamaks muuta võimaldab ka uue dokumendihaldussüsteemi kasutuselevõtmine. See süsteem on suurendanud nii nõuete täitmist kui ka töötajate koostööd.

Vahendite juhtimise valdkonnas vastab EIOPA töökorraldus täielikult ELi õigusaktide nõuetele, toimides avatud ja läbipaistval viisil. Asutuse 2017. aasta tegevuseelarve oli 24 miljonit eurot ja aasta lõpuks saavutas EIOPA kohustuste rakendamise 99,79% määra.

EIOPA annab aru nii oma töö sisu kui ka vahendite haldamise kohta. Selleks peab EIOPA konstruktiivset ja avatud dialoogi sidusrühmadega ja on alati valmis neid kaasama, et me saaksime oma tegevust pidevalt paremaks muuta.

EIOPA jätkab tulevikule mõeldes keskendumist tööprogrammis sätestatud neljale strateegilisele eesmärgile, olles samas valmis kohanema väliskeskkonnast tulenevate muutustega: uued ülesanded võivad tekkida kolme Euroopa järelevalveasutuse käimasoleva kontrolli käigus või seoses üleeuroopalist isikupõhist pensionitoodet käsitleva seadusandliku algatusega. Uued prioriteedid võivad tuleneda ka Ühendkuningriigi otsusest Euroopa Liidust lahkuda.

Kokkuvõttes jääb mul üle vaid tänada EIOPA töötajaid ning haldusnõukogu ja järelevalvenõukogu liikmeid pühendumise ja aasta jooksul tehtud raske töö eest. Ma räägin nende kolleegide nimel, kui ütlen, et oleme uhked, et töötame Euroopa heaks, ja tunneme uhkust töö üle, mida teeme selleks, et Euroopa inimesed ja ettevõtjad saaksid kasu ohutust ja turvalistest finantsinstitutsioonidest ja -süsteemidest.

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

TARBIJAKAITSE

EIOPA osaleb tarbijate kaitse tugevdamiseks aruka reguleeriva raamistiku loomises, mis edendab läbipaistvust, lihtsust ja õiglust. 2017. aastal andis EIOPA tehnilist nõu kindlustustoodete turustamise direktiiviga seotud kavandavate delegeeritud õigusaktide kohta, mis tugevdavad otsemüüjate ja vahendajate müügitavasid ning tagavad tarbijate vajadustele kõige paremini vastava nõustamise. EIOPA lõpetas samuti kindlustustoote teabedokumendi tehniliste rakendusstandardite kavandamise, kehtestades standardvormi, millega esitatakse kindlustustoodete oluline teave selgel, kokkuvõtlikul ja juurdepääsetaval viisil. Samuti koostas EIOPA ebasobivate toodete müügiga seotud riskide minimeerimiseks suunised kindlustuspõhiste investeerimistoodete nn korralduse alusel tehtavaks müügiks, et ära hoida juhtumeid, kus kindlustustoodete turustajad ei anna nõu või jätavad kontrollimata kliendi teadmised toote või seotud riskide kohta.

EIOPA võtab samuti ennetava rolli tarbija kahjustamise riski väljaselgitamisel ja kõrvaldamisel. Rahaliste stiimulite ja tasustamise teemade läbivaatamine tõi esile potentsiaalse huvide konflikti, mis on seotud investeerimisriskiga elukindlustustoodete müügiga rahaliste stiimulite alusel ja varahaldurite makstud tasudega.

EIOPA tarbijasuundumuste aruandes rõhutati tarbija-kaebuste arvu märkimisväärset kasvu kindlustussektoris. Aruandes märgiti eraldi ära kindlustus- ja pensionisektori tehnoloogiapõhiste uuendustega seotud digiteerimine kui kindlustussektori jaoks strateegilise tähtsusega küsimus, mida EIOPA ka edaspidi tähelepanelikult jälgib.

JÄRELEVALVEALANE ÜHTSUS JA SISETURU TOIMIMISE PARANDAMINE

Asutuse jõupingutused järelevalvealase ühtsuse saavutamiseks ja siseturu toimimise parandamiseks keskenduvad ühelt poolt kindla ja usaldusväärse reguleeriva raamistiku tagamisele, mis loob aruandlusraamistiku, ja teisalt ühtlustamisele, et saavutada sidus ja kvaliteetne järelevalve. Seoses EIOPA volitusega edendada õigustiku sidusat kohaldamist oli 2017. aasta üks prioriteet Solventsus II määruse hindamine ja läbivaatamine ühe rakendamisaasta tulemuste põhjal. EIOPA esimene nõuannete kogum käsitleb standardvalemi põhiaspekte, et vähendada selle keerukust ja samas säilitada proportsionaalne, tehniliselt tugev, riskitundlik ja sidus järelevalvekord.

Igapäevane järelevalve on riikide pädevate asutuste ülesanne ja EIOPA juhib järelevalvealast ühtlustamist, toetades riike Euroopa Liidu seaduse sidusal ja ühetaolisel kohaldamisel. Oluliste töövahendite seas on kohandatud toe pakkumine ja Solventsus II ühtset kohaldamist käsitlev tagasiside. 2017. aastal osales EIOPA ka kindlustusvaldkonna bilansiaruande ja pensionifondide varade läbivaatamisel Bulgaaria kindlustus- ja pensionisektoris, pakkudes koordineerimisalast ja tehnilist oskusteavet.

Asutus osaleb piiriüleste kindlustusseltside tegevuse järelevalve tugevdamises. 2017. aastal võimendati seda uue töövahendiga piiriülese järelevalve platvormide näol. Platvormid, mis EIOPA lõi piiriülese äritegevusega kaasnevatele riskidele reageerimiseks, tagavad kindlustusvaldkonna järelevalveasutuste tugevama ja õigeaegsema

koostöö. See võimaldab turul esinevate riskide kiiremat tuvastamist ja hindamist, et saavutada nõusolek järelevalvemeetmete võtmiseks ja sekkumiseks. EIOPA osaleb samuti aktiivselt piiriüleste kindlustusseltside järelevalvet teostavate järelevalvekolleegiumide kohtumistel. Asutuse osalusel loodi kolleegiumides tehtava praktilise ja operatiivkoostöö selge alus. Seda tööalast saavutust täiendati 2017. aastal EIOPA kolleegiumide strateegia läbivaatamisega, et riikide pädevate asutuste ja EIOPA ühistest jõupingutustest rohkem kasu saada.

Sisemudeli kujundamisel ja heakskiitmisel järgiti põhimõtelist lähenemisviisi, mida iseloomustavad statistiliste andmete kvaliteedi, menetluste ja riskijuhtimise integreerituse väga ranged nõuded. Ettevõtjad peaksid seda lähenemisviisi mudeli arendamisel ja kasutamisel asjakohaselt kohaldama iga konkreetse riskiprofiili suhtes; riigi pädev asutus peaks seda heakskiitmise ja pideva järelevalve käigus hindama. EIOPA pakub väärtuslikku tuge, aidates kõrvaldada järelevalvetavade erinevusi ja tuvastada ettevõtjaid, kelle modelleerimise kvaliteet näib olevat madalam kui valdkonna teistel ettevõtjatel. 2017. aastal rakendati EIOPA kättesaadavaid töövahendeid kasutades projekt suurte vastuolude käsitlemiseks dünaamilise volatiilsusega korrigeerimisel, mis näitas, et dünaamilise volatiilsusega korrigeerimise modelleerimise erinevad lähenemisviisid võivad anda oluliselt erinevaid tulemusi, mis võib aga takistada ühetaoliste tegevustingimuste loomist. Projektis, mis hõlmab riigiriski modelleerimist sisemudelite abil, jõuti järeldusele, et erinevate lähenemisviiside kasutamine on põhjendatud, kuid samas täheldati olulisi erinevusi mudelite kalibreerimisel, millega seoses riikide pädevad asutused ja EIOPA võtavad praegu järelemeetmeid.

EIOPA avaldas 2017. aastal kolm järelevalvealast arvamust, mis hõlmasid sisemudelite, sealhulgas dünaamilise volatiilsusega korrigeerimise hindamist, samuti järelevalvealast ühtsust a teenuse järjepidevust seoses Ühendkuningriigi väljumisega EList.

Täpse ja tõhusa aruandluse aluseks on ühtne raamistik, samuti andmete kogumise ja analüüsimise suutlikkus. Neile elementidele tuginedes suudab EIOPA arvutada põhilise teabe, sealhulgas igakuised riskivabad intressimäärad ja omakapitali riski sümmeetrilise kohandamise. EIOPA pädevuses on ka lõpliku forvardintressimäära ar-

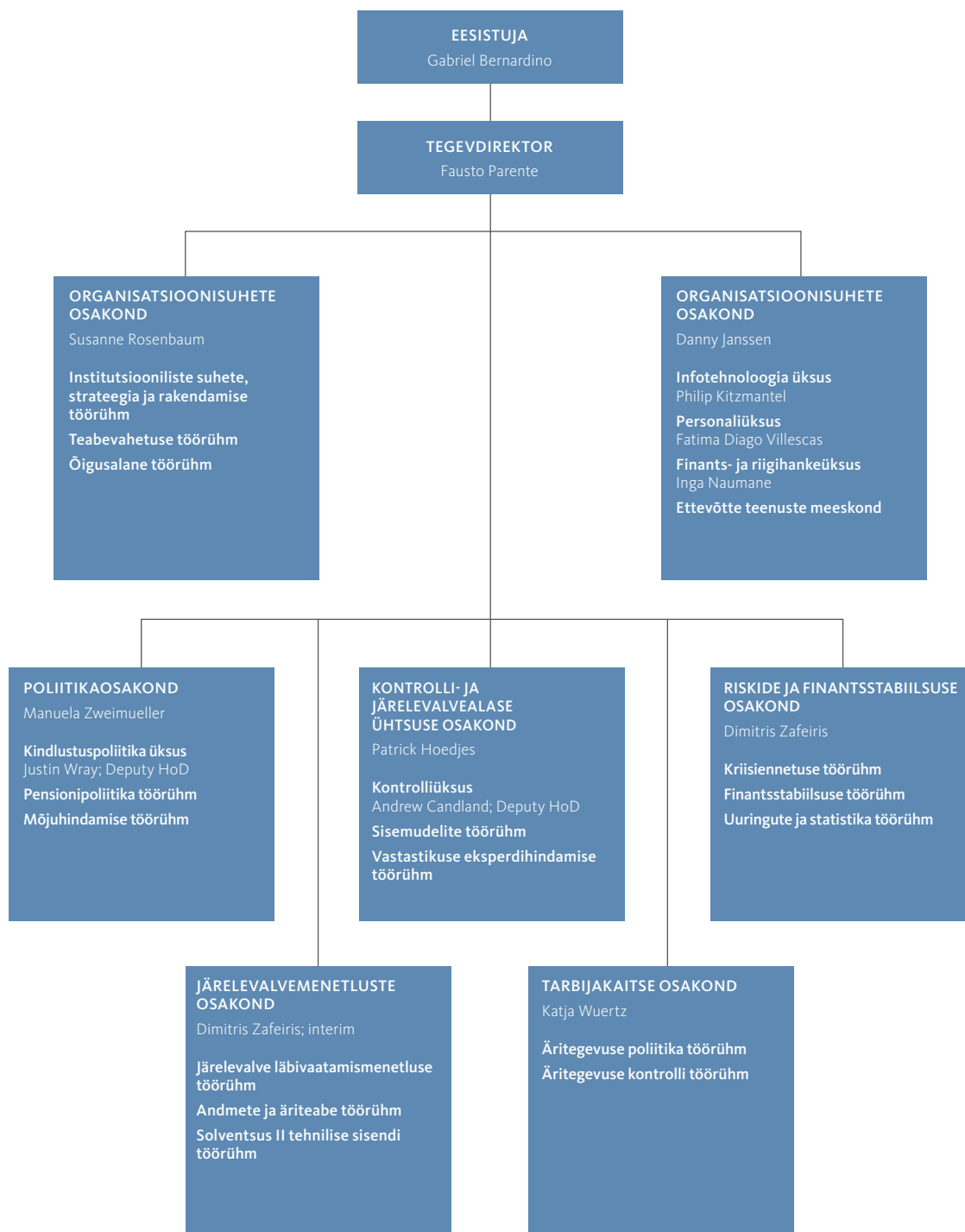
vutamine ja 2017. aastal kehtestatud metoodika tagab, et lõplik forvardintressimäär liigub järk-järgult ja prognoositavalt, võimaldades kindlustusandjatel kohaneda muutustega intressimäärade keskkonnas ja tagades kindlustusvõtjate kaitse. Samuti teeb EIOPA tööd, et arendada oma andmete turvalise kogumise, haldamise, analüüsi ja levitamise süsteeme, muu hulgas on ette nähtud Solventsus II kindlustustaksonoomia versiooni 2.2.0 avalikustamine.

Et parandada ülemaailmset ühtlustamist ja suurendada järelevalvetavade sidusust kogu maailmas, jätkas EIOPA koostööd tähtsate algatuste raames, nagu näiteks kapitalinõuete rahvusvahelise standardi versioon 2.0, ning rakendas mitu uut kokkulepet, nagu vastastikuse mõistmise memorandum ELi mittekuuluvate riikide (nn kolmandad riigid) ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Pensioniandmete valdkonnas käivitas EIOPA konsultatsiooni, et suurendada tõhusust ja veelgi tugevdada Euroopa tööandjapensionide sektori seiret ja analüüsi tänu ühtsele raamistikule EIOPA regulaarsete teabepäringute esitamiseks tööandjapensioni teabe saamiseks.

FINANTSSTABIILSUS

Finantssüsteemi hindamine ja seire võimaldab asutusel tuvastada ohte Euroopa kindlustus- ja pensionisektorile ja vastavalt riske leevendada. 2017. aastal tegi EIOPA oma tööandjapensionide stressitesti, andes usaldusväärse hinnangu tööandjapensioni kogumisasutuste vastupidavusele. Test näitas, et rohkem kui neljandikul kogumisasutuste sponsoritest võivad tekkida oma kohustuste täitmisel raskused. Lisaks võivad pensionikohustused avaldada olulist survet äriühingute maksejõulisusele ja tulevasele kasumlikkusele, koos võimaliku ülekandumisega reaalmajandusele. Samuti võimaldas Solventsus II aruandlusandmete esitamine EIOPA-I täiustada mitut olemasolevat toodet, näiteks kvartali riskinäidikuid ja finantsstabiilsuse aruandeid, ning avaldada uut teavet, nagu näiteks Solventsus II statistilised andmed Euroopa kindlustussektori kohta. EIOPA esitas oma kriisiennetusvolituse alusel arvamuse maksevõime taastamise ja kriisilahenduse raamistike ühtlustamise kohta ning jätkas tööd kindlustusvaldkonna makrotasandi usaldatavusnõuete poliitikaraamistikuga.

ORGANISATSIOONISKEEM 2017

31. detsember 2017

VÕTA ÜHENDUST ELIGA

Isiklikult

Kõikjal Euroopa Liidus on sadu Europe Directi teabekeskusi. Teile lähima keskuse aadressi leiate:

https://europa.eu/european-union/contact_et

Telefoni või e-postiga

Europe Direct on teenus, mis vastab Teie küsimustele Euroopa Liidu kohta. Teenusega saate ühendust võtta:

- helistades tasuta numbril: 00 800 6 7 8 9 10 11 (mõni operaator võib nende kõnede eest tasu võtta),
- helistades järgmisel tavanumbril: +32 22999696 või
- e-posti teel: https://europa.eu/european-union/contact_et

ELI KÄSITLEVA TEABE LEIDMINE

Veebis

Euroopa Liitu käsitlev teave on kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil: https://europa.eu/european-union/index_et

ELi väljaanded

Tasuta ja tasulisi ELi väljaandeid saab alla laadida või tellida järgmisel aadressil: <https://publications.europa.eu/et/publications>

Suuremas koguses tasuta väljaannete saamiseks võtke ühendust talitusega Europe Direct või oma kohaliku teabekeskusega (vt https://europa.eu/european-union/contact_et).

ELi õigus ja seonduvad dokumendid

ELi käsitleva õigusteabe, sealhulgas alates 1952. aastast kõigi ELi õigusaktide konsulteerimiseks kõigis ametlikes keeleversioonides vt EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>

ELi avatud andmed

ELi avatud andmete portaal (<http://data.europa.eu/euodp/et>) võimaldab juurdepääsu ELi andmekogudele. Andmeid saab tasuta alla laadida ja taaskasutada nii ärilisel kui ka mitteärilisel eesmärgil.

**EUROPEAN INSURANCE AND
OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY**

Westhafenplatz 1,
60327 Frankfurt am Main, Germany

Väljaannete talitus